

ת"פ 30110/05/18 - מדינת ישראל, המאשימה נגד מוחמד קצאץ (עצור)

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
ת"פ 30110-05-18 מדינת ישראל נ' קצאץ(עציר)

בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן
בעניין: מדינת ישראל - המאשימה

נגד
מוחמד קצאץ (עצור) - הנאשם
ע"י ב"כ עוה"ד יצחק פרץ

גזר דין

1. בטרם שמיעת הראיות בתיק, הגיעו הצדדים להסדר טיעון במסגרתו הוגש נגד הנאשם כתב אישום מתוקן והנאשם הודה בעובדותיו, שאלה עיקריהן:

בתאריך 01.05.18 קצינה ממשטרת אילת הורתה על הרחקת הנאשם מאילת למשך 15 יום, במסגרת תנאי שחרור בתיק פל"א 194487/2018. עקב מצוקה כלכלית של הנאשם, הוא לא ציית להוראה ולא עזב את העיר אילת.

בתאריך 05.05.18, הנאשם נכנס ל- "עיר המלכים" באילת - מבנה אשר שימש בעבר כפארק שעשועים וכיום אינו בשימוש - ובסמוך לשעה 17:42 שילח אש, באמצעות קרשים ותרסיס נגד חרקים, בחלק הדרומי של המבנה. לאחר מכן הוא ניפץ את אחד החלונות ויצא דרכו מהמבנה. כוחות כיבוי הוזעקו וכיבו את האש. מאוחר יותר באותו היום, חזר הנאשם לעיר המלכים, ובסמוך לשעה 19:11 הוא שילח אש באולם הבובות הגדול, אשר התפשטה לגג המבנה. בנוסף, הנאשם שילח אש באולם הקולנוע שבמקום. כוחות הכיבוי הוזעקו וכיבו את השריפה.

בעקבות מעשי הנאשם, נותרו סימני חריכה בכל חלל חדר הבובות, סימני אש וחום על התקרה, ומצנן מיזוג אויר שהיה על גג החדר נשרף כליל. בחדר הקולנוע, נשרפו כסאות ונגרם פיח רציני בכל חלל האולם.

2. על יסוד הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, כאמור, הנאשם הורשע בעבירה של הצתה, לפי סעיף 448 רישא לחוק העונשין תשל"ז-1977, ובעבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין תשל"ז-1977.
3. במסגרת הסדר הטיעון הסכימו הצדדים כי התביעה תעתור להטיל על הנאשם 30 חודשי מאסר בפועל, והנאשם יטען לרכיב המאסר כראות עיניו, ובנוסף, יוטלו על הנאשם מאסר על תנאי ופיצוי לפי שיקול דעת בית המשפט.

טענות הצדדים

1. ב"כ המאשימה טענה כי יש להתייחס למכלול העבירות שביצע הנאשם כאירוע אחד. תיארה את נסיבות המקרה; עמדה על הערכים המוגנים בעבירת ההצתה ועל מידת הפגיעה בהם כאן; על הנזק שנגרם ושיכל להיגרם; וציינה שהעונש המירבי הקבוע לעבירה בה הורשע הנאשם הינו 15 שנות מאסר. עמדה על הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ועתרה להטיל על הנאשם 30 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי. אשר לחוות הדעת הפסיכיאטרית, ציינה, כי הנאשם נבדק בבית החולים "סורוקה" לאחר מעצרו ולא אובחן כמי שמצוי במצב פסיכוטי. בחוות דעת הפסיכיאטר המחוזי נאמר כי בעת ביצוע העבירות הנאשם לא היה שרוי במצב פסיכוטי וכי העבירות לא בוצעו על רקע פסיכוטי; כי הנאשם הבין את הפסול במעשיו ויכול היה להימנע מעשייתם.
- בהתייחס לחוות הדעת שהוגשו מטעם ההגנה, טענה, כי הן מלמדות על הצורך בהרחקת הנאשם מהחברה, שכן עולה מהן שהנאשם אינו חולה נפש אלא מכור לסמים, והסמים הם אלה שגורמים לו למצב נפשי פסיכוטי בעת השימוש.
- הגישה את המרשם הפלילי של הנאשם.
2. ב"כ הנאשם טען, כי למעשי הנאשם לא קדם תכנון מוקדם, ולא היתה לנאשם כוונה לפגוע באחרים. ציין כי מדובר במבנה נטוש, והסיכון ממעשה ההצתה נמוך. טען כי ישנו מנעד רחב בעונשים המוטלים על מעשי הצתה והדגיש כי בעניינו ההצתה לא בוצעה על רקע עברייני, ולמעשה המניע לה תמוה. ציין כי הנאשם בן 36. גרוש ואב ל-3 בנות קטינות. הוסיף, כי הנאשם אזרח ישראלי אך אשתו היא תושבת רמאללה. הוא אינו תושב אילת והגיע אליה מספר ימים טרם אירועי ההצתה על רקע נסיבות אישיות לא פשוטות והתדרדרות בהתנהלותו היומיומית. עוד ציין כי הנאשם סיים 12 שנות לימוד; התייתם מאביו וגדל בפנימיות. וטען כי הוא שיתף פעולה עם המשטרה ולמעשה מלכתחילה לא היתה מחלוקת באשר לעיקרי האירועים. אשר למצבו הנפשי של הנאשם, טען, כי אמנם הנאשם אינו פטור מאחריות למעשיו, אך הנתונים המופיעים בחוות הדעת הפסיכיאטרית, רלוונטיים לענין העונש. ציין כי שלושה חודשים טרם

אירוע העבירה הנאשם היה במצב פסיכוטי שלא נקבע לגביו בוודאות האם הוא תוצאה של מחלת נפש או של שימוש בסמים. עוד ציין, כי בסיכומי האשפוז הנאשם מתואר כאדם נעים הליכות, וישנו דיווח על התנהגויות תמוהות ומוזרות שלו. טען, כי הנאשם נעדר תמיכה חברתית, הקשר עם משפחתו נותק לחלוטין, הוא אינו מקבל ביקורים וחווה קושי גדול במעצר. עוד הוסיף, כי הנאשם נתפס לאחר ההצתה על ידי עוברי אורח והוכה על ידם, וכתוצאה מכך סבל משברים בפנים ובארובת העין ונזקק לניתוחים בפיו. אשר לעברו הפלילי, טען, כי מדובר בעבירות ישנות ומינוריות. טען כי בנסיבות מתחם העונש צריך לנוע בין מספר חודשי מאסר ועד ל- 24 חודשי מאסר ועתר להטיל על הנאשם עונש מתון.

3. הנאשם הביע צער על מעשיו. סיפר כי במהלך המעצר השתתף בקבוצות טיפוליות בתחומים שונים.

דין והכרעה

1. הנאשם הורשע במספר עבירות. הקשר ביניהן, מבחינת הזמן, המקום וטיב המעשים, הדוק וגלוי לעין. משכך יש לראות במכלול העבירות שביצע הנאשם כמהוות אירוע אחד, לקבוע מתחם עונש הולם לאירוע כולו ולגזור עונש כולל לכלל העבירות.

2. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות הם בעיקר, ציות לגורמי האכיפה, הגנת הקניין, ושמירת החיים והגוף.

בהתחשב בנסיבות ההצתה כאן, מידת הפגיעה בערכים אלה היא משמעותית.

3. זמינות העזרים הדרושים להצתת אש, קלות הביצוע, ופוטנציאל הפגיעה של האש המתלבה, עושים את ההצתה לאב נזק חמור ומסוכן, הדורש ריסון ומניעה בכל הדרכים העומדות בפני החברה.

4. בהתחשב במאפייני עבירת ההצתה, המבטאת אלימות חמורה ופריעת המוסכמות, מדיניות הענישה העקרונית ביחס אליה היא של חומרה. מטבע הדברים, העונשים הקונקרטיים המוטלים מושפעים מנסיבות המקרה, טיבו, חומרתו, תוצאותיו וכיוב'.
"בשנים האחרונות ניתן לזהות מגמה של החמרה בהתייחסות לעבירת ההצתה, ובית משפט זה אף התבטא בדבר הצורך בענישה מרתיעה כאשר לביצוע העבירה קדם תכנון מוקדם, וכאשר גלום במעשה סיכון לחיי אדם ולרכוש" - ע"פ 8125/15 דמיטרי פרוקופנקו נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 19.04.2016)

5. ככל שנסיונות ההצתה מְסַכְנִוֹת יותר את האינטרסים העיקריים המוגנים, כך ההתייחסות העונשית להצתה תהיה חמורה יותר.

בית המשפט העליון ציין מאפיינים שונים של הצתה ודירג אותם על פני סולם החומרה -

"... הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמיידית של אדם, מה שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך (מחשבה פלילית של פזיזות); והצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש...". מובן כי בתוך מדרגי ביניים אלה יש להבחין בין נסיבות שונות לחומרה או לקולא, כמו ערך הרכוש שהוצת או מספר האנשים שעמדו תחת סיכון של פגיעה. - ע"פ 4036/13 מובארכ אמארה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 05.10.2014).

6. התביעה טענה כי המבנה שהנאשם הצית משמש מחסה לדרי רחוב. עובדה זו אינה מופיעה בכתב האישום שבעובדותיו הודה הנאשם וגם לא בכתב האישום המקורי שהוגש נגד הנאשם, והיא לא הוכחה - הגם שמדברי הנאשם, המתוארים בחוות הדעת של הפסיכיאטר המחוזי עליו, ניתן להבין שזה אכן המצב.

מכל מקום, לצורך גזר הדין, אתעלם מטענה זו של התביעה.

7. המבנה שהוצת עומד בפני עצמו ואין בסביבתו המיידית מבנים סמוכים. הוא נטוש ואינו בשימוש. כך שההצתה כאן נכנסת לקטגוריית המעשים בהם פוטנציאל הפגיעה העיקרי הוא ברכוש שהוצת. אולם, המדובר במבנה גדול ומשמעותי ובהתאם לכך פוטנציאל הנזק הטמון בהצתתו גדול מאוד.

8. בע"פ 7887/12 שאול נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 24.4.2013) דובר בהצתת מגרש על ידי אדם מבוגר בעל עבר פלילי ונפשי, על רקע סכסוך בינו ובין המתלונן, שגרמה לנזק של כ- 20,000 ₪. בית המשפט העליון קבע, ביחס למתחם העונש שנקבע ע"י בית המשפט המחוזי - שנתיים עד ארבע שנות מאסר בפועל - כי:

"נראה לנו כי מתחם הענישה שנקבע מתאים ואולי אף נוטה לקולא, גם לגבי אדם במצבו הנפשי של המערער. אין המתחם מתאים למקרי הצתה "רגילים", בהם הנאשם אינו סובל מבעיה נפשית, או שאין לגביו נסיבות מיוחדות אחרות. ככלל, מתחם הענישה צריך להיות גבוה יותר...".

בע"פ 1951/14 באבי מקונן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 15.02.2015) דובר במערער שהשתתף בקטטה עם אחרים. המתלונן ניסה להפריד בין הניצים, אחז בידו של המערער ואמר לו "לך הביתה, אתה שיכור".

המערער נפגע מדבריו של המתלון וגמל בליבו להצית את **חנות התבלינים** שבבעלותו. הוא מילא דלק בשני בקבוקי פלסטיק, שפך את הדלק אל תוך חנותו של המתלון, הצית אש ועזב את המקום בעוד החנות עולה בלהבות. בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין שנתיים וחצי לארבע וחצי שנות מאסר בפועל**. ובהתחשב בגילו הצעיר של המערער בעת ביצוע העבירה, בהיעדר עבר פלילי, בהודאתו, ובעובדה כי הוא שילם פיצוי למתלון, קבע כי יש להעמיד את עונשו ברף התחתון של מתחם הענישה **וגזר עליו 30 חודשי מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע-

"עבירת ההצתה בה הורשע המערער היא עבירה חמורה ביותר הטומנת בחובה סיכון רב לשלומו של הציבור (ראו, ע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.11.2012), בפסקה 3 (להלן: עניין סורי)). הדבר נכון בפרט בענייננו משום שמדובר בהצתת חנות הממוקמת באזור מגורים. **בית משפט זה קבע לא פעם כי נוכח חומרתה הרבה של עבירת ההצתה לא ניתן להסתפק בעונש שאינו כולל רכיב משמעותי של מאסר בפועל**"

בע"פ 4006/12 **אריק מלאך** נ' **מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.1.2013) המערער החליט להצית בית-עסק לשירותי משרד. הוא רכש מגזרי תיל ומברג, ובהמשך הגיע לתחנת דלק ומילא שני בקבוקי פלסטיק בבנזין. למחרת, הוא ניגש אל בית-העסק, חתך את הסורג בחלון האחורי, ניפץ את שימשת החלון, התיז פנימה מהבנזין שהביא עמו, והצית את הבנזין. בית המשפט המחוזי גזר עליו **42 חודשי מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע-

"בית משפט זה פסק, לא אחת, כי **עבירת ההצתה**, "[...] [ש]ראשיתה גפרור ואחריתה עלולה להיות שערי מוות" (ע"פ 3210/06 עמארה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.3.2007)), **היא מהחמורות שבספר החוקים**, וזאת לאור הפוטנציאל ההרסני הטמון בה, ולנוכח הסכנה הגלומה במעשה לגופו של אדם ולרכושו... **חרף העובדה שמעשי המערער לא הביאו לפגיעות בנפש, אין להקל ראש בנזקים לרכוש שנגרמו על-ידו, ולאובדן מקור פרנסתם של המתלון ובני משפחתו, כפי שעולה מדבריו המתלון בפנייתו לבית-משפט זה. כמו כן, אין להתעלם מהתכנון המוקדם ומן ההכנות הקפדניות, אשר ערך המערער לקראת ביצוע המעשים, דבר המעיד על כוונתו להסב נזקים כבדים, הן למבנה עצמו והן לרכוש יקר הערך, אשר בתוכו...**

בע"פ 60/12 **חיים עמר** נ' **מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 07.11.2012) המערער עבד תקופה מסוימת כשכיר בעסק מסוים, ובחלק מהזמן אף התגורר במקום. לאחר שהודע לו כי הוא מפוטר, הוא הגיע ברכבו לעסק במטרה להציתו, נכנס אליו באמצעות מפתח שהיה ברשותו, הצית בו אש בשלושה מוקדים שונים, באמצעות חומר דליק, ונמלט מהמקום. האש שהוצתה, התפשטה ממרכז העסק אל עבר חלקו הקדמי וחלקו האחורי, ובשל עוצמת האש, קרסה הגלריה שבמרכזו. כוחות כיבוי אש שהוזעקו למקום, הצליחו לכבות את הדליקה. בית המשפט המחוזי גזר על המערער **4 שנות מאסר בפועל**, ושנת מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו

שלא יעבור עבירה כלשהי מסוג פשע.

ערעור המערער על חומרת העונש, נדחה.

9. עיינתי בגזרי הדין שהוגשו על ידי הסנגור ולא מצאתי שיש בהם כדי ללמד על העונש שיש לגזור בענייננו.

כידוע, העונשים המוטלים מושפעים בין היתר מחומרת המעשים בנסיבותיהם, ממידת האשם של הנאשם, ומנסיבות הנאשם. ככלל, אין מקום להשוואה טכנית בין עונשים שהוטלו במקרים שונים, רק על יסוד הנתון של סעיף העבירה. ובנוסף, גם אם בפסק דין מסוים הוטל עונש קל מהרגיל, אין זה אומר שיש להטיל את אותו עונש בכל מקרה אחר.

10. הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות -

באשר לעבירת הפרת הוראה חוקית, הנאשם לא קיים את הוראת קצינת המשטרה לעזוב את אילת מפאת מצבו הכלכלי הדחוק, שלא איפשר לו לנסוע מאילת.

באשר לעבירות ההצתה -

מהאופן בו הנאשם תיאר את ההצתה הראשונה, כשלדבריו הוא גנב מחנות תרסיס נגד חרקים, בו השתמש להצתה, ניתן להסיק כי הנאשם תכנן את מעשה ההצתה הראשון. חזרת הנאשם לאותו מקום, לאחר ההצתה הראשונה, ופעולתו הרחבה בתוך המבנה, תומכים בהנחה שגם מעשה ההצתה השני היה מתוכנן.

הנאשם ביצע את המעשים בעצמו, לבדו, ללא השפעת אחר עליו.

הנזקים שיכלו להיגרם ממעשה הנאשם הם, שריפה משמעותית יותר של המבנה, שכאמור הוא גדול ומתפרס על פני שטח רחב, ובהתאם לכך סיכון כוחות הכיבוי שהיו מגיעים למקום, וכן נזקי חום ועשן לסביבת המבנה.

בפועל, האש גרמה לנזק משמעותי בחלקים שונים של המבנה ובמיוחד באולם הקולנוע שבו.

כפי הנראה המניע למעשי הנאשם הוא יאוש וכעס.

הפסיכיאטר המחוזי שבדק את הנאשם קבע כי בזמן ביצוע העבירות הנאשם היה אחראי למעשיו ומודע לפסול שבהם, ואולם ברור כי מצבו הנפשי של הנאשם בזמן הרלוונטי לא היה "נורמאלי", בין בשל בעיותיו הנפשיות, בין

בשל השימוש שלו בסמים, ובין בשל צירוף השניים. ניתן להניח כי כוחות הנפש שלו להבנת טיב מעשיו והשלכותיהם, ולעצירת הדחף לביצוע המעשים, היו מוחלשים מהרגיל, באופן הממתן מעט את מידת אשמו של הנאשם.

11. בהתאם לצורך לקיים יחס הולם בין חומרת מעשי העבירות בנסיבותיהם ומידת אשמתו של הנאשם ובין העונש שיוטל; ובהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות; במידת הפגיעה בהם; במדיניות הענישה הנהוגה; ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות; אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם, הוא בין 24 ל- 48 חודשי מאסר בפועל.

12. לנאשם עבר פלילי בעבירות של הסעת תושב זר השווה שלא כדין; החזקת סכין שלא כדין ומכשירי פריצה; סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה בהנחת דבר, והשתתפות בהתפרעות.

13. בגזירת עונשו של הנאשם אני מביא בחשבון בין היתר את גילו - 36; את הודאתו; את החרטה שהביע על מעשיו; את עברו הפלילי; את העובדה שזהו מאסרו המשמעותי הראשון; את הפגיעה של עונש המאסר בו, במיוחד על רקע מצבו הנפשי ובדידותו המשפחתית והחברתית; את הפגיעות שגרמו לו אנשים שתקפו אותו מיד לאחר מעשהו, שכללו שברים בעצמות הפנים ובארובת העין וחייבו ניתוח ואשפוז; ואת העובדה שהודאת הנאשם באה במסגרת הסדר טיעון שבגדרו הסכימה התביעה להגביל עצמה לעתירה לעונש של 30 חודשי מאסר בפועל.

14. נוכח כל האמור אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים-

א. 24 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירת הצתה.

בהתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם נראה שחיובו בפיצוי יהיה בבחינת ברכה לבטלה ולא יביא כל תועלת לבעלי הנכס שבו בוצעה ההצתה.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, ג' שבט תשע"ט, 09 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.